

רבינו יוסף קארו זיע"א
בעל מחבר ספר "שולחן ערוך"
נפטר בעתק צפת תרמ"א
י"ג ניסן שנת ת"א שנת ה'ת"ק
וב' מנחת מנחם
(שם אביו ר' אפרים ז"ל)

המשך סימן רמד – איזו מלאכות יכול האיני יהודי לעשות בעד הישראל

כל השנה
- הלכות -
- בכל יום -
מובטח לו שהוא
ב" עולם הבא!

"משה" שואל מחבירו "יעקב":
אתה רוצה להיות "בן עולם הבא"?

אורת חיים היומי

לימוד שולחן ערוך אורת חיים
לכל השנה - עמוד אחד ליום
"יעקב" משיבו: איזה סוג שאלה, זה ששאלת עכשיו?
כאלו היתה שואל אותי אם אני רוצה לחיות, כאלו היה שייך אחרת
איזה טיפוש בעולם היה משיב לך בשלילי?

ד
שבט

רבינו משה אלשיך זיע"א
בעל מחבר ספר "דמ"א"
נפטר בעיר קראקא י"ג
י"ח אייר שנת ת"א שנת ה'ת"ק
וב' מנחת מנחם
(שם אביו ר' ישראל ז"ל)

קודם הלימוד יאמר: הנני רוצה ללמוד. כדי שיביאני התלמוד לידי מעשה. ולידי מדות ושרות. ולידי ידעית התורה.
נחריני עושה לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה בשם יהוה ובשם אדני מתנבחים יאהרונה"י
על ידי הנעלם בך חילו ורחימו ברחוקא שלים בשם כל ישראל.

- ב. היכא שהתנו בתחלה אם אחר כך בשעת חלוקה נתרצה האיני יהודי לחלוק בשוה מותר:
- ג. היכא שלא התנו בתחלה יש תיקון על ידי שיחזיר המוכר להם דמי הקרקע או ימכרוהו לאיש אחר ויחזרו ויקנהו בשותפות ויתנו בשעת הקניה ואם נשתתפו בחנות ולא התנו יחזור כל אחד ויטול חלקו ויבטלו השותפות ואחר כך יחזרו להשתתף ויתנו בתחלה ואם קבל הקרקע לעשות בו מלאכה בשותפות יבטלו השיתוף וימחלו זה לזה ואחר כך יחזרו להשתתף ויתנו בתחלה. הגה: ואם ירצה להשכיר לאינו יהודי חלקו בשבת או לשכרו בקבולת שרי וכמו שנתבאר לעיל סוף סימן רמ"ד לענין מכס ומטבע דשרי וכל שכן כאן דשרי עם שותפות אינו יהודי:
- ד. יכול ישראל ליתן לאינו יהודי מעות להתעסק בהם ואף על פי שהאיני יהודי נושא ונותן בהם בשבת חולק עמו כל השכר בשוה מפני שאין מלאכה זו מוטלת על ישראל לעשותה שנאמר שהאיני יהודי עושה שליחותו וכן אין העסק ניכר ממי הוא. הגה: ודוקא בכי האי גוונא שהאיני יהודי נושא ונותן לחוד עם המעות אבל אם כל אחד עוסק ביומו וישראל צריך לעסוק נגד מה שעוסק האיני יהודי בשבת אסור (צ"ט יוסף גסס גאון). וישראל שיש לו משכון מן האיני יהודי עיין לקמן סימן שכ"ה סעיף ב' וג':
- ה. מותר לישראל ליתן סחורה לאינו יהודי למכור אם קצץ לו שכר ובלבד שלא יאמר לו מכור בשבת תנור שלקחו ישראל משכון מאינו יהודי וקבל האיני יהודי שמה שיעלה שכר התנור יתן לישראל ברבית (קצוצה) מעותיו מותר ליטול שכר שבת לפי שהוא ברשות האיני יהודי ואין לישראל חלק בו וגם אין לישראל אומר לו לעסוק בשבת והאיני יהודי כי טרח בנפשיה טרח לקיים תנאו:
- ו. אם אפו בתנורו של ישראל בשבת על כרחו ונתנו לו פת בשכר התנור אסור ליהנות ממנו:

- ו. יהודי הקונה מכס ומשכיר לו אינו יהודי לקבל מכס בשבת מותר אם הוא בקבולת דהיינו שאומר לו לכשתגבה מאה דינרים אתן לך כך וכך. הגה: וכן יוכל להשכיר המכס לכל השבתות לאינו יהודי והאיני יהודי יקח הריוח של שבתות לעצמו ולא חיישינן שיאמרו לצורך ישראל הוא עושה דבמקום פסידא כי האי גוונא לא חששו (צ"ט יוסף). וישראל הממונה על מטבע של מלך דינו כדין הממונה על המכס ואף על פי שמשמיעים קול בשבת בהכאת המטבע (הגהות מיימוני פרק ו') ועיין לקמן סימן רנ"ב. ויזהר שלא ישב הישראל אצל האיני יהודי בשבת כשעוסק במלאכתו במטבע או בקבלת המכס (מגדלי פרק קמ"א דשנת):
- סימן רמה – ישראל ואינו יהודי שותפין. איך יתנהגו בשבת. ובו ו' סעיפים
- א. ישראל ואינו יהודי שיש להם שדה או תנור או מרחץ או רחיים של מים בשותפות או שהם שותפין בחנות בסחורה אם התנו מתחלה בשעה שבאו להשתתף שיהיה שכר השבת לאינו יהודי לבדו אם מעט ואם הרבה ושכר יום אחד כנגד יום השבת לישראל לבדו מותר ואם לא התנו בתחלה כשיבואו לחלוק נוטל האיני יהודי שכר השבתות כולם והשאר חולקים אותו ואם לא היה שכר השבת ידוע יטול האיני יהודי לבדו שביעית השכר וחולקים השאר. הגה: ויש מתירין השכר בדיעבד אפילו לא התנו וחלקו סתם (הלא"ש פרק קמ"א דע"ו ורצינו יוחס מלך י"ג). ונראה לי דבהפסד גדול יש לסמוך עליהו ויש אומרים שכל זה לא מיירי אלא בשותפות שכל אחד עוסק ביומו (צ"ט יוסף), אבל כששניהם עוסקים ביחד כל ימי החול ובשבת עסק האיני יהודי לבדו מותר לחלוק עמו כל השכר דאינו יהודי אדעתיה דנפשיה קא עביד ואין הישראל נהנה במלאכתו בשבת כיון שאין המלאכה מוטלת עליו לעשות ומכל מקום לא יטול שכר שבת אלא בהבלעה עם שאר הימים (ר"ן סוף פרק כל כמזי וסוף פרק קמ"א דע"ו):

סיב' רנו את סדר השולחן ערוך אורח חיים לשנה – עמוד אחד ליום. ובסדר הזה ימור כל אורח חיים שנה בשנה. ובזה תמלא די מחסורו אשר יחסר לו דבר יום ביומו. ויזכה להיות "בן עולם הבא". גא לפרסם לכל הידידים ובפתי בפסיות ובבתי מדרשות לזכות את הרבים לעילוי נשמות הקרובים. וזה יהיה זכות היותר גדול. וכל המזכה את הרבים זוכה לזנים צדיקים.